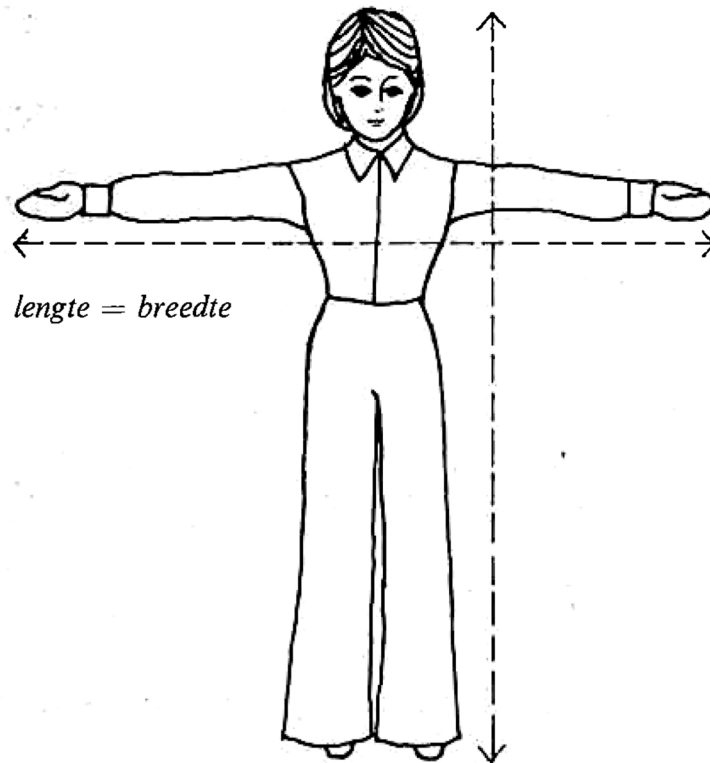

NATUURLIJKE HARMONIE

Afb. 24. *Natuurlijke harmonie.*

Elk menselijk lichaam heeft zijn eigen ingebouwde verhoudingsmaten. Het ene deel staat rechtstreeks in relatie tot een ander en vormt daardoor een soort harmonieus geheel (afb. 24).

Al eeuwenlang probeert de mens de harmonische verhoudingen die in de natuur voorkomen, vast te leggen in een geometrische formule. De Grieken legden de zgn. gulden snede vast en gebruikten die in hun beeldende kunst en architectuur. De gebruikelijke formule die deze verhouding het dichtst benadert, is een cijferreeks waarin drie in verhouding staat tot vijf als vijf staat tot acht (3:5:8). Deze formule geeft in de praktijk bevredigende en vaak erg mooie verhoudingen, hetgeen in de Griekse kunst duidelijk te zien is. De regel kan ook worden toegepast op alle natuurlijke vormen (bijv. een volgroeide plant). Afb. 25b illustreert dit aan de hand van de verhouding tussen een blad en een twijg. Men ziet hoe de grootten van de onderdelen wijzigen, maar niet de verhoudingen, deze zijn steeds 3:5:8.

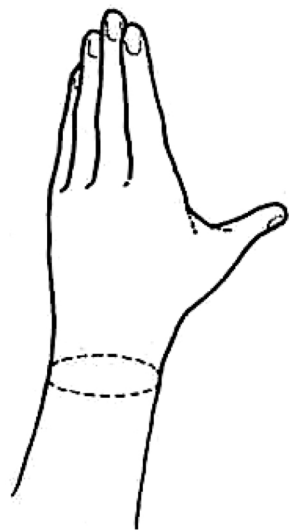
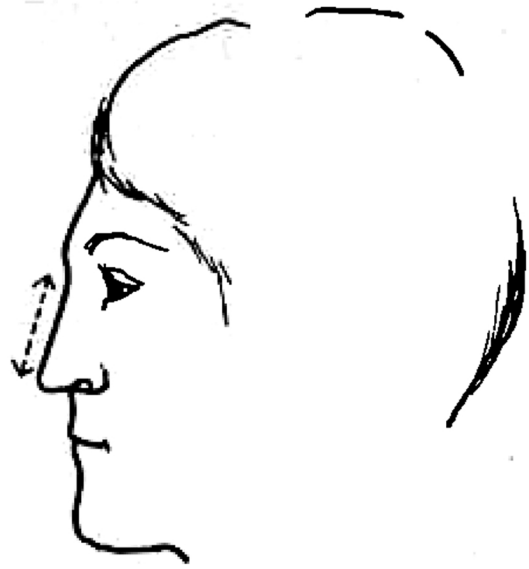
Het menselijk lichaam beantwoordt gewoonlijk ook aan de regels van de gulden snede. Deelt men de lichaamslengte in acht gelijke eenheden, dan komt de navel op de hoogte 3:5 (afb. 25c).

Kunstmatige voorwerpen zijn vaak gebaseerd op de gulden snede (afb. 25d). Tot nu toe hebben we de regel alleen toegepast bij lengtematen. De formule kan ook gebruikt worden voor oppervlakken (afb. 25e).

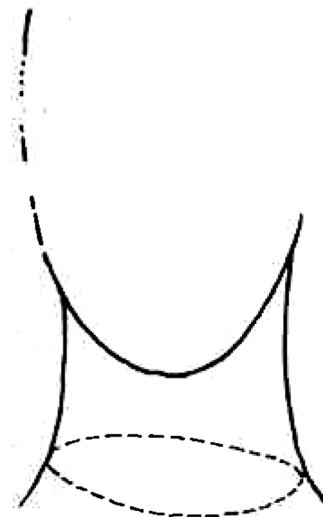
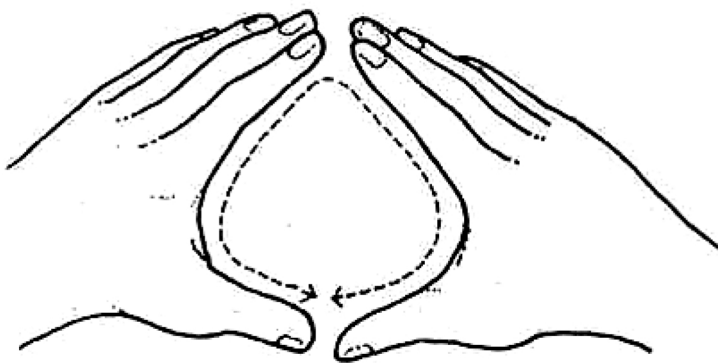
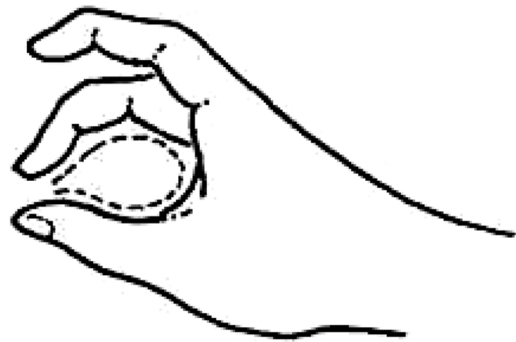
Door de eeuwen heen zijn vele systemen ontwikkeld om verhoudingsregels vast te leggen, maar de regels van de gulden snede zijn nog steeds het meest bevredigend. Desondanks moet de gulden snede niet worden gezien als het begin en het einde, maar het kan wel een bruikbaar middel zijn bij de creatieve vormgeving.

dezelfde lengte

dezelfde afmeting als de pols

dezelfde afmetingen als de nek

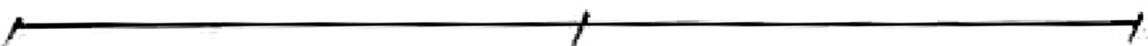
Afb. 25. De gulden snede.

a. Een lijn verdelen op basis van de gulden snede.

1. trek een lijn van onbepaalde lengte

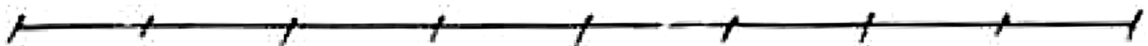
2. verdeel in 2 gelijke delen

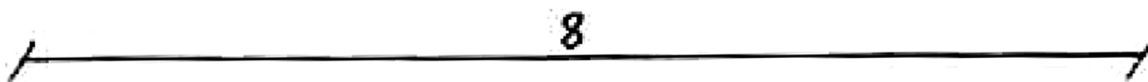
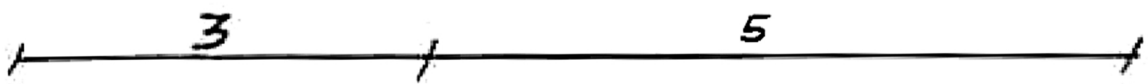
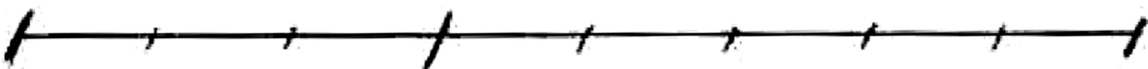
3. verdeel in 4 gelijke delen

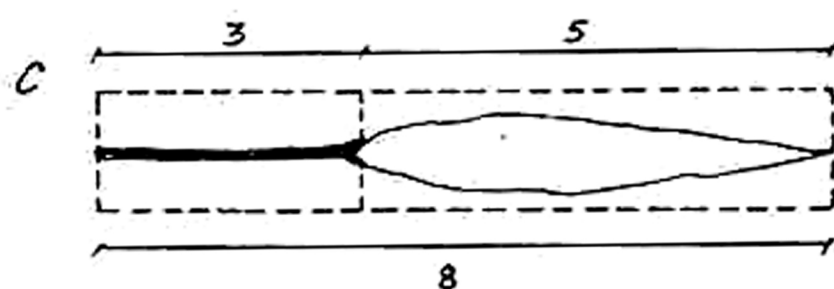
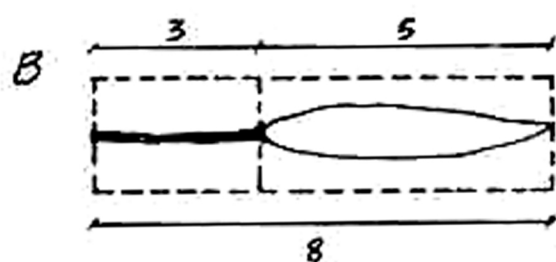
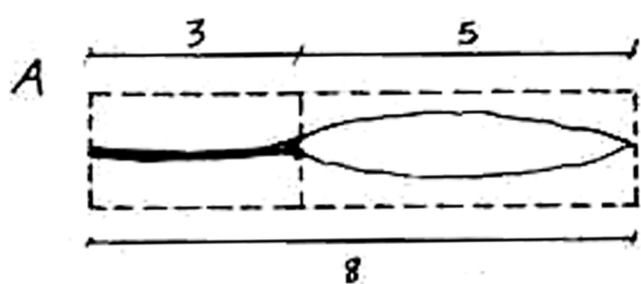
4. verdeel in 8 gelijke delen

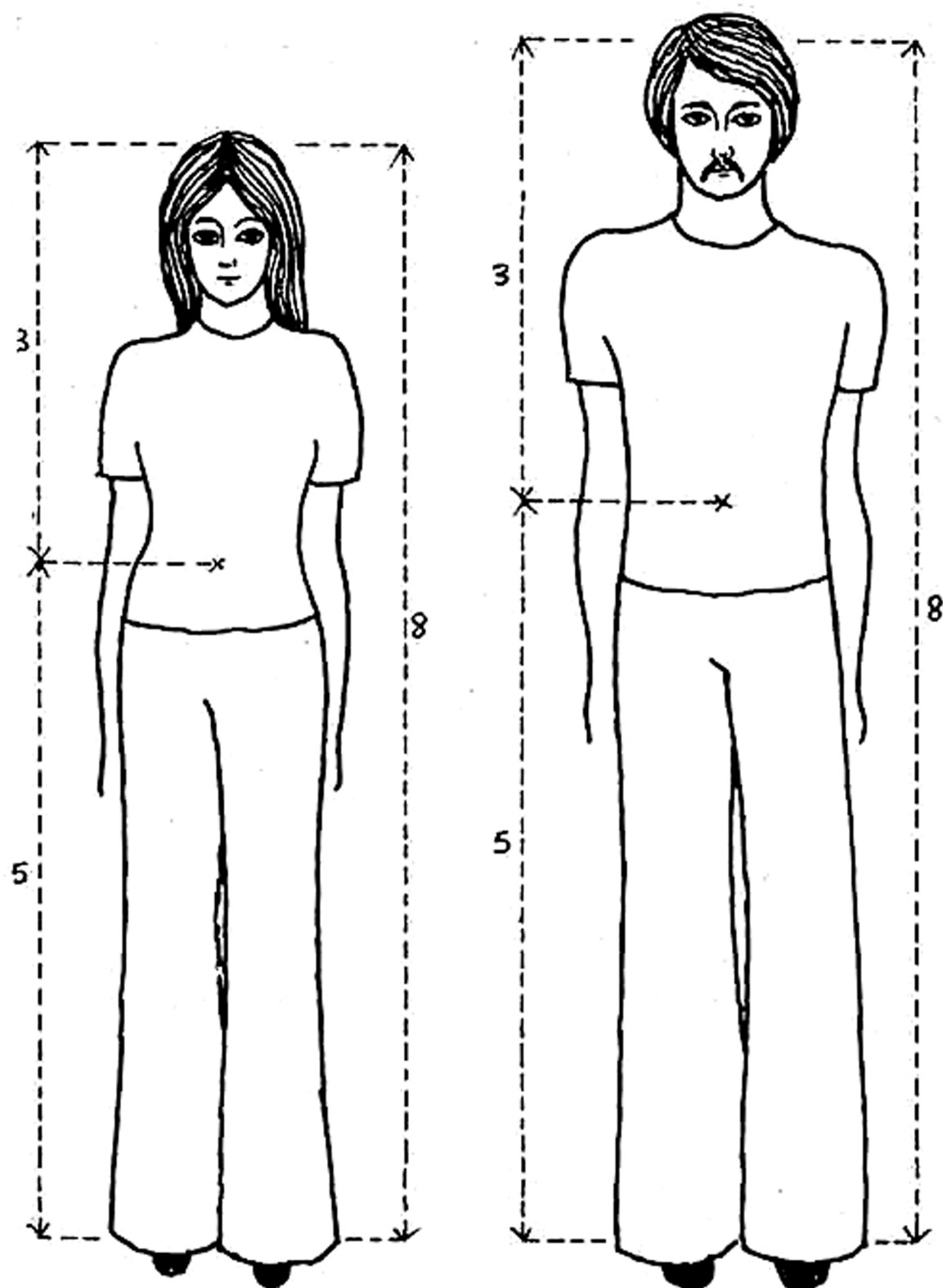
5. verdeel de lijn in de verhouding 3:5

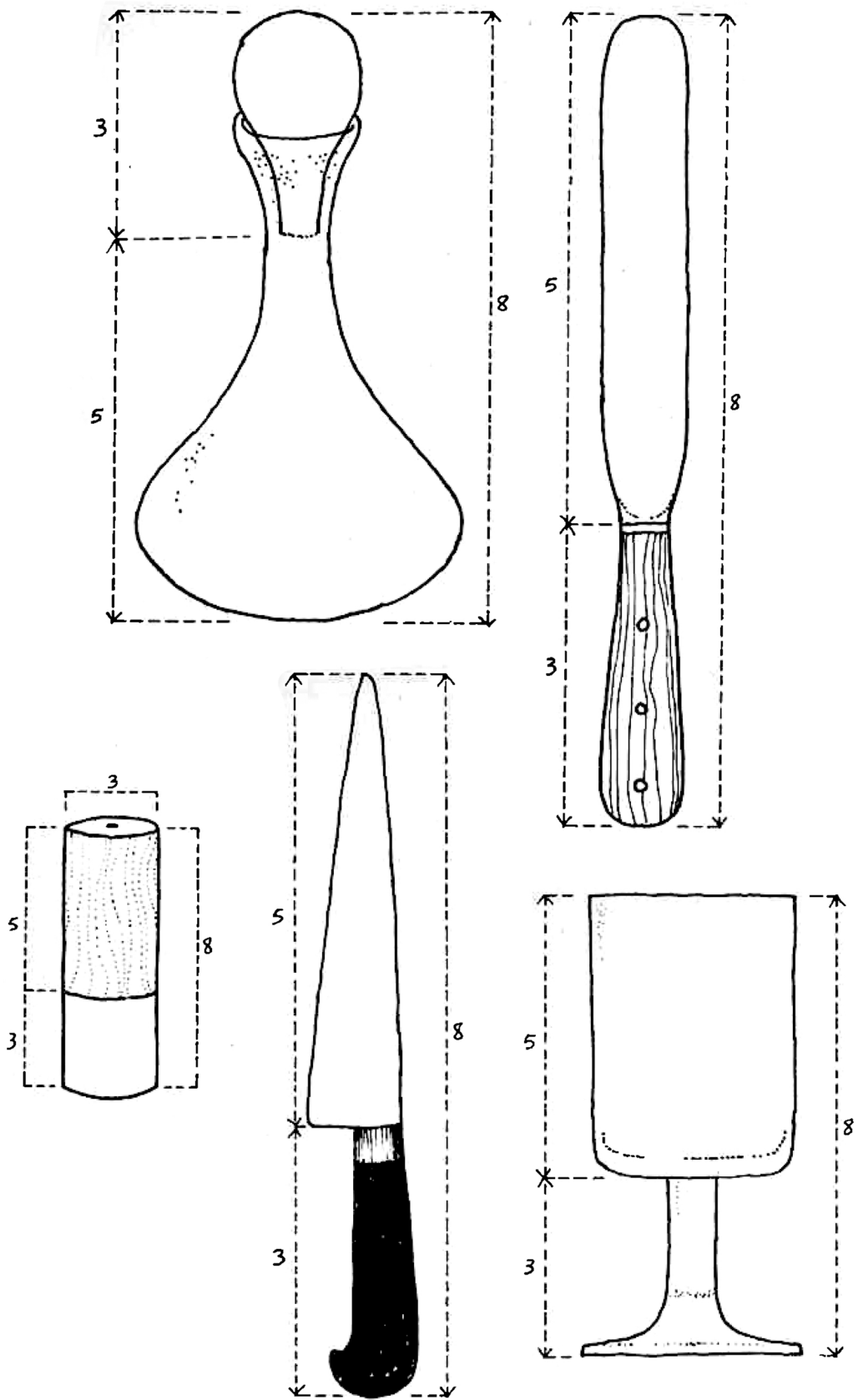
b. De gulden snede toegepast op een natuurlijke vorm: een deel van een twijg met bladeren.

c. *De gulden snede toegepast op het menselijk lichaam.*

d. Voorwerpen vervaardigd op basis van de proporties van de gulden snede.

e. *De verhoudingen van de gulden snede.* Iedere rechthoek (8 delen) is verdeeld in oppervlakken die 3 en 5 delen omvatten.

